

[Wilhelm]

oplysningsvirksomhed, og den del af pressen, som efterhånden deltog, kan takke hinanden for resultatet. Andre er der heller ikke at takke. Specielt Advokatrådets ynkværdige optræden fortjener opmærksomhed. Vi skal huske denne optræden en anden gang, når dette råd autoriserer angrebene på retssikkerheden, som de oprindeligt gjorde uforbeholdent omkring dette forslag.

De forbedringer, som ministeren, retsudvalgets formand og den socialdemokratiske ordfører forsøger at gøre til det væsentlige i lovforslaget, er som nævnt meget begrænsede og endda oftest kun forbedringer på papiret, eftersom de stadfæster en allerede eksisterende praksis.

Vi havde været parat til alligevel at hjælpe justitsministeren igennem med denne lovgivning, blot den ikke samtidig indeholdt alvorlige og principielle forringelser. Det gør den imidlertid stadig væk, og det vil den også gøre, efter at vi har hjulpet til med at begrænse § 733, stk. 2, om udelukkelse af visse forsvarere i visse sager.

For at tilsløre forringelserne har det, specielt fra socialdemokratisk side, i debatten været hævdet, at der allerede i den gældende retsplejelov er mulighed for at udelukke forsvarere, dvs. at fratage den sigtede hans foretrukne forsvarer, og for at begrænse forsvarerens aktindsigt og hans ret til at overvære retsmøder. Man har hævdet, at det, der nu sker, er en kraftig udvidelse af forsvarerens rettigheder på disse områder, og at indskrænkningerne kun indeholder hjemmel til i undtagelsestilfælde at nægte forsvareren disse udvidede rettigheder, således at han i værste fald står tilbage med de samme mere vidtgående rettigheder, som i dag er almindeligt gældende efter den nuværende retsplejelov. Men dette er ikke rigtigt. Man kan ikke efter den nuværende retsplejelov nægte nogen sigtet at møde med sin foretrukne advokat som forsvarer, og indskrænkningen med hensyn til aktindsigt og retten til at overvære retsmøder er ikke kun en begrænsning i den generelle udvidelse af disse rettigheder, som lovforslaget i øvrigt skulle indeholde, men er en klar begrænsning også i forhold til den gældende retsplejelov. Jeg skal kort gennemgå denne side af sagen.

Den nugældende retsplejelov skelner mellem og giver forskellige rettigheder til den beskikkede forsvarer og den valgte forsvarer.

Jeg skal understrege, at den beskikkede forsvarer meget vel kan være og oftest faktisk er den forsvarer, sigtede har ønsket, og som retten så har beskikket i sagen. Udtrykket »valgt forsvarer« dækker således kun de tilfælde, hvor retten af en eller anden grund ikke har beskikket den pågældende, men sigtede alligevel benytter den pågældende som sin forsvarer.

Lad os først se på udelukkelsen af en forsvarer. Efter den gældende retsplejelov – det er §§ 733 og 734 – kan retten nægte at beskikke sigtedes foretrukne advokat som forsvarer i sagen, men retten kan ikke – og det er det afgørende – forhindre, at sigtede derpå alligevel lader sig repræsentere ved den pågældende som forsvarer, nemlig som såkaldt valgt forsvarer. Dette anser vi for ganske afgørende og principielt. Det betyder bl. a., at det er urigtigt, når regeringen og socialdemokratiet i diskussionen om forslaget forhold til FN-konventionen om borgerlige og politiske rettigheder, som forpligter Danmark til som et minimum af retsgaranti at sikre enhver sigtet »juridisk bistand efter eget valg«, har hævdet, at dette ikke skal tages så bogstaveligt, og har henvist til, at man allerede efter gældende retsplejelov kan udelukke en forsvarer. Det er ikke rigtigt. Efter gældende retsplejelov kan man nægte at beskikke en forsvarer, men man kan ikke hindre, at den pågældende benyttes som valgt forsvarer. Gældende retsplejelov er således i fuld og helt bogstavelig overensstemmelse med FN-konventionen uden nogen form for særlig socialdemokratisk tydeliggørelse eller fortolkning. Gældende retsplejelov sikrer faktisk enhver sigtet en forsvarer efter eget valg, som FN-konventionen kræver.

Med det, regeringen her fremlægger også efter begrænsningerne i forslaget § 733, er der tale om mulighed for ubetinget udelukkelse af sigtedes foretrukne forsvarer. Det er nyt, det findes ikke i gældende retsplejelov, og det strider mod FN-konventionens klare bestemmelse.

Så er der spørgsmålet om aktindsigt og om retten til at overvære alle retsmøder. Den nuværende retsplejelovs § 823 giver forsvareren ret til ethvert aktstykke og til udskrift af retsbogen. Dette er altså ikke en ny rettighed, som først indføres med regeringens forslag. Den eksisterer allerede. I paragraffens 4. punktum åbnes der mulighed for indskrænk-